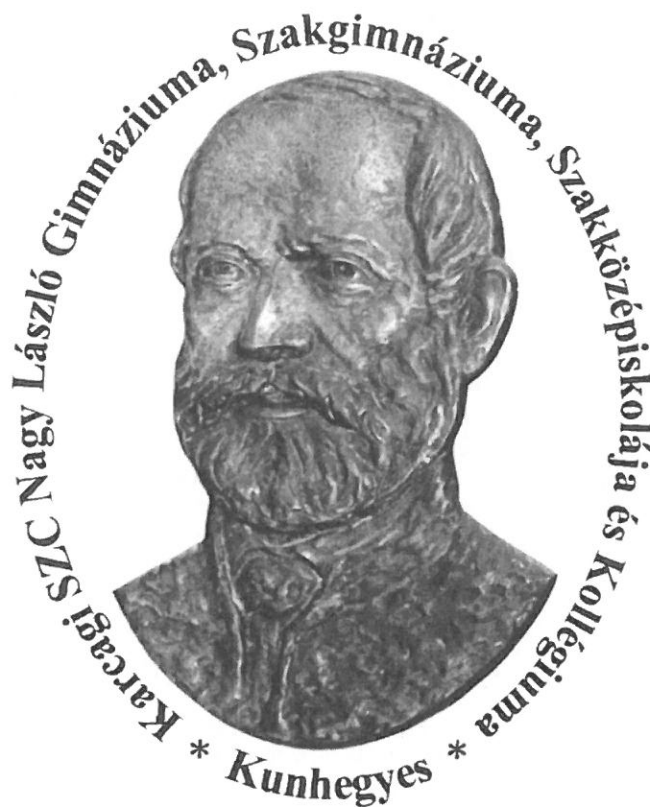

Pedagógiai Program

Helyi Tanterv

2019. augusztus

TARTALOMJEGYZÉK

II. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	5
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	5
2. AZ OKTATÁSÉRT FELELŐS MINISZTER ÁLTAL KIADOTTAK KÖZÜL VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK MEGNEVEZÉSE	6
3. TANTÁRGYI RENDSZEREK ÉS ÓRASZÁMOK	7
3.1. Gimnázium	7
3.1.1. A gimnázium 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és heti óraszámai (2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben induló képzések)	7
3.1.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása	8
3.1.1.2. Pályázati projektek fenntartása	8
3.1.2. A gimnáziumi felnőttoktatás 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és heti óraszámai (2013. szeptemberétől felmenő rendszerben induló képzések)	10
3.1.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása	11
3.2. Szakgimnázium	12
3.2.1. A szakgimnázium közismereti tantárgyi rendszere és heti óraszámai	12
3.3. Szakközépiskola	13
3.3.1. Az Nkt. 2016. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskola 9-11. szakképzési évfolyamainak (Nkt. 13. § (1) a)) a közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai	13
3.3.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:	13
3.3.1.2. Pályázati projektek megvalósítása, fenntartása	14
3.3.1.3. Előírt tananyag és követelmények	15
3.3.2. Az Nkt. 2016. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskola érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamainak (Nkt. 13. § (1) b)) a közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai	16
3.3.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:	17
3.3.2.2. Előírt tananyag és követelmények	17
3.4. Szakképzési Hídprogramok	18
3.4.1. A Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás közismereti óraterve rövidebb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:	18
3.4.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:	18
4. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	19
4.1. A tankönyvválasztás szempontjai, a tankönyvrendelés módja a gimnáziumi és szakgimnáziumi osztályok számára	19
4.1.1. A tankönyvrendelés szempontjai, módja a szakközépiskolai osztályok számára	20
4.2. A tartós tankönyvek tankönyvtári állományának kialakítása és kölcsönzése	20
4.2.1. Mi tekinthető tartós tankönyvnek?	20
4.2.2. Kik kaphatják meg a tartós használatra szánt tankönyveket?	20
4.2.3. Megrendeléssel kapcsolatos előírások	20
4.2.4. A tartós tankönyvek kezelése	20
4.2.5. Amortizációs idő	21
5. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	22
5.1. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei a gimnáziumban és a szakgimnáziumban	22
5.2. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei a szakközépiskolában	23
5.3. Mindennapos testnevelés- mindennapos testmozgás	23
5.3.1. Gyógytestnevelés órák szervezése iskolánkban	23

5.4. Választható tárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	24
5.4.1. Jelentkezés a választható tantárgyakra (érettségi felkészítőkre) és annak következményei	24
5.4.2. Az iskola által kötelezően vállalt középszintű és emelt szintű felkészítések	24
5.4.3. A középszintű érettségi vizsga témakörei	25
5.5. Közösségi szolgálat a gimnáziumban és a szakgimnáziumban	26
6. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	27
6.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	27
6.2. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése	28
6.3. Fogyatékoság fokához és típusához igazodó fejlesztést segítő program	29
6.3.1. Gyengénlátó tanulók	29
6.3.2. Nagyothalló tanulók	30
6.3.3. Beszédfogyatékos tanulók	30
6.3.4. Mozgáskorlátozott tanuló	31
6.3.5. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók	32
6.4. A megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető/vissza nem vezethető tartós súlyos rendellenességével küzdő tanulók (részképesség zavar)	32
7. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	33
7.1. A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok	33
8. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI, MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FORMÁI	34
8.1. Egészségnevelés	34
8.1.1. Az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködők köre	34
8.1.2. Az iskolai egészségnevelési feladatokat segítő kapcsolatok	35
8.2. Az egészségnevelés iskolai színterei	35
8.2.1. Mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló program	35
8.2.2. Egészségnevelési feladatok tanórán	35
Módszerek - Játékok	35
8.2.3. Egészségnevelési feladatok tanórán kívüli foglalkozásokon	36
8.2.4. Az egészségneveléssel kapcsolatos készség- és képességfejlesztés	36
8.2.5. Külső szakemberek iskolai egészségnevelési tevékenysége	36
8.2.6. Egészségnevelési hónap szervezése	36
8.2.7. Tájékoztató fórumok	36
8.3. Az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye	37
9. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI	37
9.1. Az iskola és a környezeti nevelés	37
9.2. A környezeti nevelés színterei iskolánkban	37
9.2.1. Környezeti nevelés a tanítási órákon	37
9.2.2. Környezeti nevelés a tanórán kívüli programokon	37
9.3. A környezeti nevelés területén alkalmazott módszerek	38
9.3.1. Környezettudatos nevelés	38
9.4. Erőforrások	38
9.4.1. Iskolán belüli együttműködés	38
9.4.2. Iskolán kívüli együttműködés	39

10. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS, BESZÁMOLTATÁS, SZÁMONKÉRÉS KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI AZ INTÉZMÉNYBEN, A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE ÉS MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS SZABÁLYAI	40
10.1. Az értékelés alapelvei	40
10.2. Formatív jellegű értékelés	41
10.2.1. Az érdemjegyek súlyozása	41
10.2.2. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai	41
10.2.3. A projektek megvalósításában és a témahéten való részvétel értékelése	42
10.2.4. Otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	42
10.2.5. A minősítés követelménye:	42
10.2.6. Integrált tantárgyak értékelése	43
10.3. Lezáró-minősítő értékelés	43
10.4. A magatartás, a szorgalom értékelésének elve, szinterei	43
10.4.1. A magatartás minősítése	43
10.4.2. A szorgalom minősítése	44
10.5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	45
10.6. Jutalmazás - Motiváció	45
10.7. A diagnosztikus értékelés	46
10.8. A tanulói teljesítmény minősítésének és értékelésének a speciális esetei a szakközépiskolai képzésben	46
11. MELLÉKLETEK	47
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	48

II. Az iskola helyi tanterve

1. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.),
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (a továbbiakban: Szkt.),
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról,
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról;
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,
- 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről (a továbbiakban: 30/2016. NGM r.),
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről,
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről (a továbbiakban: 15/2013. EMMI r.),
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről (a továbbiakban: 51/2012. EMMI r.),
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról (a továbbiakban: 32/2012. EMMI r.),
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (a továbbiakban: 20/2012. EMMI r.),
- 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről (a továbbiakban: 40/2002. OM r.),
- 3/1975. (VIII. 17.) KM–PM rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról (a továbbiakban: 3/1975. KM-PM r.),

2. Az oktatásért felelős miniszter által kiadottak közül választott kerettantervek megnevezése

gimnázium:

- a gimnáziumi nevelés-oktatás 9–12. évfolyama: az 51/2012. EMMI r. 3. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára”
- a gimnáziumi felnőttoktatás 9–12. évfolyama: az 51/2012. EMMI r. 12. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a felnőttoktatás számára” („12.3. Gimnáziumi kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára”),

szakgimnázium:

- szakgimnáziumi nevelés-oktatás 9-12. évfolyama: az 51/2012. EMMI r. 14. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára”,

szakközépiskola:

- a szakközépiskolai nevelés-oktatás 9–11. szakképző évfolyama: az 51/2012. EMMI r. 15. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a szakközépiskolák 9-13. évfolyama számára” („A) Kerettantervek a képzés első három évfolyama számára”)
- a szakközépiskolai nevelés-oktatás 12–13. érettségi vizsgára felkészítő évfolyama: az 51/2012. EMMI r. 15. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a szakközépiskolák 9-13. évfolyama számára” („B) Kerettantervek a képzés érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamai számára”),

Szakképzési Hídprogram:

- a Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás: a 30/2016. NGM rendelet 9. mellékleteként kiadott „A Szakképzési Hídprogram közismereti kerettanterve”.

3. Tantárgyi rendszerek és óraszámok

3.1.Gimnázium

3.1.1. A gimnázium 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és heti óraszámai (2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben induló képzések)

A gimnázium 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és heti óraszámai (2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben induló képzések)				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Irodalom	2,5	3,5	3,5	4
I. idegen nyelv	4	3	3,5	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3,5	3,5	3,5	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3,5	4
Etika	-	-	1	-
Biológia – egészségtan	-	2	2	2
Fizika	2	2	2	-
Kémia	2	2	-	-
Földrajz	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Dráma és tánc *	1	-	-	-
Mozgókép és médiaismeret (Művészetek)**	-	-	2	2
Informatika	2	2	-	-
Technika, életvitel és gyakorlat	-	-	-	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Katonai alapismeretek/pénzügyi alapismeretek	1	1	-	-
Szabadon tervezhető - Fakultáció	-	-	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt tantárgyi óraszámok a táblázatban félkövér kiemeléssel kerültek megjelölésre.

A lehetőségként megadott A/B változatok választása a következőképpen történt:

Biológia-egészségtan	B
Fizika	B
Kémia	B
Ének-zene	A

* 9. évfolyamon a **Dráma és tánc** tantárgyat tanítunk

** **Művészetek** tantárgy keretében 11-12. évfolyamon **Mozgókép és médiaismeret** tantárgyat tanítunk.

A tantárgyak részletes tartalmi követelményeit a helyi tanterv **1. számú melléklete** tartalmazza.

3.1.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

A választott kerettanterven felüli óraszámokat a tantárgyak óraszámainak emelésére fordítottuk az alábbiak szerint

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Irodalom	0,5	0,5	0,5	1
I. idegen nyelv	1	-	0,5	1
Matematika	0,5	0,5	0,5	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	-	1	0,5	1
Informatika	1	1	-	-
Katonai alapismeretek/pénzügyi alapismeretek	1	1	-	-
Szabadon tervezhető órák –Fakultációk (tantárgyanként heti 2-2 óra)	-	-	4	4
Szabadon tervezhető órakeret összesen:	4	4	6	8

A gimnáziumi szabadon tervezhető órakeretből 4 órát 11-12. évfolyamon a közép illetve az emelt szintű érettségire való felkészítő foglalkozások szervezésére használjuk fel.

A középszintű felkészítést a kötelező érettségi tárgyakon kívül kémia, biológia, testnevelés, informatika és földrajz tantárgyakból vállalja iskolánk.

Emelt szintű érettségire felkészítést a kötelező tantárgyakon kívül kémia és testnevelés tantárgyakból vállalja iskolánk.

Egészségügyi állapotfelmérés után (orvosi szakvélemény alapján) tanórán kívüli keretben, heti 3 órában, gyógytestnevelési foglalkozásokat tartunk.

3.1.1.2. Pályázati projektek fenntartása

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0279-es pályázati projekt megvalósításának és fenntartásának az időszakában (a 2009/2010-es tanévtől felmenő rendszerben, a projekt fenntartási időszakának a végéig, 2016. május 06-ig; a Záró Projektfenntartási Jelentés 2016. május 24-én benyújtásra került, a ZPFJ státusza: Beküldött-Elfogadott):

- a jó gyakorlat bevezetésére a 9. évfolyamon heti 1 óra tanulás tanulója foglalkozást vezettünk be kötelezően választható tanórán kívüli foglalkozás keretében.
- a digitális kompetencia fejlesztésére heti 1 „Hétköznapi informatika” órát vezettünk be kötelezően választható tanórán kívüli foglalkozás keretében.
- a **magyar nyelv és irodalom** tantárgy oktatása a 9-10. évfolyamokon – tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító – szövegértés-szövegalkotás kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt.
- a **matematika** tantárgy oktatása a 9-10. évfolyamokon – tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító – matematikai-logikai kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt.
- a programba bevont tanulói csoportok tanítási óráinak legalább 30%-a IKT-val támogatott eszközellátással került megtartásra (azon tantárgyak esetében, melyek oktatása tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt).

- évente legalább egy **moduláris programot** valósítottunk meg.
- a fenntartási időszakban tanévenként egy témahét és egy három hetet meghaladó projekt került megszervezésre.

A TIOP-1.1.1-09/1-2010-0167-es pályázati projekt megvalósításának és fenntartásának az időszakában (a 2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben, a projekt fenntartási időszakának a végéig, 2016. október 07-ig; a Záró Projektfenntartási Jelentés 2016. október 21-én benyújtásra került, a ZPFJ státusza: Beküldött) vállaltuk, hogy a programba bevont 9. évfolyamos tanulói csoportok esetében a tanórák legalább 30%-a IKT-val támogatott 1:1 eszközellátással került megtartásra (azon tantárgyak esetében, melyek oktatása tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt), és havonta legalább egy alkalommal online mérés-értékelést végeztünk.

3.1.2. A gimnáziumi felnőttoktatás 9–12. évfolyamának tantárgyi rendszere és heti óraszámai (2013. szeptemberétől felmenő rendszerben induló képzések)

1. a nappali oktatás munkarendje szerint minden évfolyamon 32 óra – specialitásokkal,
2. az esti munkarend szerinti képzés órászáma mindenütt minimum 50%-a a nappalinak,
3. a levelező munkarend szerinti képzés órászáma pedig kevesebb mint 1/3-a a nappalinak (10–10,5 óra)

Évfolyam/ Tantárgyak	9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező
Anyanyelv/kommunikáció	2	1	0,5	2	1	0,5	2	1	0,5	2	1	0,5
Magyar irodalom	3	2	2	3	2	2	3	2	2	4	2	1
Matematika	4	3	2	4	3	2	4	3	2	5	3	3
Idegen nyelv (angol/német)	5	3	2	5	3	2	5	3	2	6	3	2
Történelem, állampolgári ismeretek	4	2	1	4	2	1	3	2	1	3	3	1,5
Fizika	2	1	0,5	2	1	0,5	2	1	0,5	2	1	0,5
Biológia	2	1	0,5	2	1	0,5	2	1	0,5	-	-	-
Kémia	2	1	0,5	2	1	0,5	-	-	-	-	-	-
Földrajz	2	1	0,5	2	1	0,5	-	1	-	-	1	-
Informatika	2	1	-	2	1	-	1	1	0,5	1	1	0,5
Etika	-	-	-	-	-	-	1	0,5	0,5	-	-	-
Művészetek	-	-	-	-	-	-	1	0,5	0,5	1	1	0,5
Osztályfőnöki	1	1	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5
Testnevelés	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-
Szabadon tervezhető - Fakultáció	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	-	-
Összesen:	32	17	10	32	17	10	32	17	10,5	32	17	10

A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt tantárgyi óraszámok a táblázatban félkövér kiemeléssel kerültek megjelölésre.

3.1.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

A választott kerettanterven felüli óraszámokat a tantárgyak óraszámainak emelésére fordítottuk az alábbiak szerint

Évfolyam/ Tantárgyak	9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező	nappali	esti	levelező
Anyanyelv/kommunikáció											0,5	
Matematika											1	1
Történelem, állampolgári ismeretek	2	1		2	1			1			1	0,5
Informatika	2	1		2	1							
Földrajz								1			1	
Érettségire felkészítő fakultációk	-	-	-	-	-	-	4			4		-
Szabadon tervezhető órák összesen	4	2	-	4	2	-	4	2	-	4	3,5	1,5

3.2.Szakgimnázium

3.2.1. A szakgimnázium közismereti tantárgyi rendszere és heti óraszámai

(a képzés a 2019/2010. tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre)

A	B	C	D	E	F	G	H
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9–12. évf. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	–	–
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	–	–
Matematika	3	3	3	3	417	–	–
Történelem	2	2	3	3	345	–	–
Etika	–	–	–	1	31	–	–
Informatika	2	2	–	–	144	–	–
Művészetek	1	–	–	–	36	–	–
Testnevelés	5	5	5	5	695	–	–
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	–	–
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	–	–	–	108	–	–
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy*	2	2	2	–	216	–	–
Kötelezően választható tantárgy**	–	–	2	2	134	–	–
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	–	1	–	–	36	–	–
Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
Szabadon tervezhető órakeret	–	–	–	–	–	4	124
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35	–	35	–
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	–	31	–
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* A szakgimnáziumok helyi tanterveibe beépítendő, az egyes ágazatokhoz kapcsolódó természettudományos tantárgyak című táblázat szerint

** Érettségi tantárgy, Idegen nyelv, Természettudományos tantárgy, Informatika, Szakmai tantárgy vagy Honvédelmi alapismeretek

A szakgimnáziumi képzés helyi tantervébe beépített, az egyes ágazatokhoz kapcsolódó természettudományos tantárgyak

A	B	C
Ágazatok	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	Kötelezően választható természettudományos tantárgy
Gépészet IX., Informatika XIII.,	Fizika	Kémia
Közgazdaság XXIV., Kereskedelem XXVI.	Földrajz	Fizika

3.3.Szakközépiskola

3.3.1. Az Nkt. 2016. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskola 9-11. szakképzési évfolyamainak (Nkt. 13. § (1) a)) a közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai

(a képzés a 2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre)

A közismereti képzés heti óraszámai:

Tantárgyak	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás		
	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	2,5	1,5	1,5
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	2,5	1,5	1
Társadalomismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	-
Testnevelés	4	3	3
Osztályközösség-építő Program	1	1	1
Informatika	1	1	1
Közismereti órák összesen:	18	11	9,5

A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt tantárgyi óraszámok a táblázatban félkövér kiemeléssel kerültek megjelölésre.

3.3.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

Tantárgyak	Szakközépiskolai képzés közismereti oktatás		
	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	0,5	0,5	1,5
Matematika	0,5	0,5	1
Testnevelés	-1	-2	-2
Informatika	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret összesen:	1	0	1,5

Az Nkt. értelmében az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kerül megszervezésre a mindennapos testnevelés oktatása (legalább napi egy testnevelés óra

keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. A fennmaradó órák a szabadon tervezhető órakeret részeként kerülnek felhasználásra.

3.3.1.2. Pályázati projektek megvalósítása, fenntartása

A GINOP-6.2.3-17-2017-00041 azonosító számú, „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése” megnevezésű pályázat keretén belül a megvalósítás és fenntartás időszakában a projektbe bevont tanulócsoporthoz (ok) vonatkozásában (lehetőség szerint kiterjesztve a tagintézmény további tanulócsoporthozaira) a következő fejlesztések valósulnak meg:

1. a 9. évfolyam elején, a tanév első hetét az általános iskolából a középiskolába történő átmenetet segítő átvezető hét programja szerint valósítjuk meg, tematikus napok (önismereti nap, az iskola napja, a szakma napja és a város napja) szervezésével;
2. bevezetjük a Digitális Községi Alkotóműhely tehetséggondozási, pályaaorientációs és pályaszocializációs célú alkalmazását;
3. tagintézményi szintű bemeneti mérést alkalmazunk az egyéni szintű fejlesztési területek meghatározására;
4. tagintézményi szintű tanév végi kontrollmérést alkalmazunk a következő tanévre vonatkozó fejlesztési keretek meghatározására;
5. tanévi rendszerességgel mérjük partnereink elégedettségét nevelő-oktató tevékenységünk fejlesztésének céljából történő felhasználásra;
6. műhelymunka formájában folyamatosan feldolgozzuk a tananyagfejlesztés terén elért legkülönbözőbb innovatív tanulásszervezési, tanulásmódszertani eljárásokat;
7. a második esély program céljából létrehozott tagintézményi szintű adatbázist működtetünk;
8. az életpályakövetés céljából létrehozott tagintézményi szintű adatbázist működtetünk;
9. tagintézményi szinten folyamatosan fejlesztjük, bővítjük a bemeneti mérés, illetve a kompetenciafejlesztés feladatbankját.

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0279-es pályázati projekt megvalósításának és fenntartásának az időszakában (a 2009/2010-es tanévtől felmenő rendszerben, a projekt fenntartási időszakának a végéig, 2016. május 06-ig; a Záró Projektfenntartási Jelentés 2016. május 24-én benyújtásra került, a ZPFJ státusza: Beküldött):

- a **magyar nyelv és irodalom** tantárgy oktatása a 9-10. évfolyamokon – tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító – szövegértés-szövegalkotás kompetencia alapú programcsomag alapján történt,
- a **matematika** tantárgy oktatása a 9-10. évfolyamokon – tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító – matematikai-logikai kompetencia alapú programcsomag alapján történt,
- az **élő idegen nyelv (német)** tantárgy oktatása a 9-10. évfolyamokon – tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító – idegen (német) nyelvi kompetencia alapú programcsomag alapján történt,
- a programba bevont tanulói csoportok tanítási óráinak legalább 30%-a IKT-val támogatott eszközellátással került megtartásra (azon tantárgyak esetében, melyek oktatása tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt),

- évente legalább egy **moduláris programot** valósítottunk meg,
- a projekt keretében vásárolt „Életpálya-építési, szociális életviteli kompetencia fejlesztése a FAMTA szoftver segítségével” jó gyakorlat bevezetése az osztályfőnöki tevékenység, valamint a 9. évfolyamon a gyakorlati és a pályaaorientációs, a 10. évfolyamon a pályaeépítési ismeretek foglalkozások keretében történt,
- projekt keretében vásárolt „Tanulásmódszertan- és gondolkodásfejlesztés tudástérképek segítségével” jó gyakorlat bevezetése a 9. és 10. évfolyam valamennyi tantárgyára kiterjedt.

A TIOP-1.1.1-09/1-2010-0167-es pályázati projekt megvalósításának és fenntartásának az időszakában (a 2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben, a projekt fenntartási időszakának a végéig, 2016. október 07-ig; a Záró Projektfenntartási Jelentés 2016. október 21-én benyújtásra került, a ZPFJ státusza: Beküldött) a programba bevont 9. évfolyamos tanulói csoportok esetében a tanórák legalább 30%-a IKT-val támogatott 1:1 eszközellátással került megtartásra (azon tantárgyak esetében, melyek oktatása tanévet átfogó, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú programcsomag/tankönyv alapján történt), és havonta legalább egy alkalommal online mérés-értékelés került elvégzésre.

3.3.1.3. Előírt tananyag és követelmények

A kötelező és választható tanórai foglalkozások előírt tananyagát és követelményeit a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 8. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a szakiskolák számára tartalmazza”.

3.3.2. Az Nkt. 2016. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskola érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyamainak (Nkt. 13. § (1) b)) a közismereti tantárgyi rendszere és óraszámai

(15. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez, 192. o.;
a képzés a 2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre)

Tantárgyak és heti óraszámok:

Tantárgyak	Szakközépiskola érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyama			
	Nappali tagozat		Esti tagozat	
	12. évfolyam	13. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom	6	6	4	4
Idegen nyelv	6	6	4	4
Matematika	6	6	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	5	5	3	3
Természetismeret	4	4	2	2
Informatika	2	3	1	1
Testnevelés és sport	5	5	-	-
Osztályközösség-építő program	1	1	-	-
Összesen:	35	36	18	18

A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt tantárgyi óraszámok a táblázatban félkövér kiemeléssel kerültek megjelölésre.

A természetismeret tantárgy oktatása fizika, kémia, biológia és földrajz tantárgyrészekre történő órarendi bontásban kerül megvalósításra, a nappali tagozaton heti 1-1, az esti tagozaton heti 0,5-0,5 órás időkeretben.

3.3.2.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

Tantárgyak	Szakközépiskola érettségi vizsgára felkészítő (12-13.) évfolyama			
	Nappali tagozat		Esti tagozat	
	12. évfolyam	13. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom	-	-	1	1
Idegen nyelv	-	-	1	1
Matematika	-	-	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	-	-	-
Természetismeret	2	4	1	2
Informatika	-	1	-	-
Szabadon felhasznált órák összesen:	3	5	4	5

3.3.2.2. Előírt tananyag és követelmények

A kötelező és választható tanórai foglalkozások előírt tananyagát és követelményeit a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. EMMI r. 13. mellékleteként kiadott „Kerettanterv a szakiskolát végzettek középiskolája számára I–II. (11–12.) évfolyam” tartalmazza.

3.4.Szakképzési Hídprogramok

3.4.1. A Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás közismereti óraterve rövidebb képzési idejű rész-szakképesítés oktatásához:

(9. melléklet a 30/2016. NGM r. rendelethez, 6-7. o.
a képzés a 2016/2017. tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre)

Tantárgyak	Szakképzési Hídprogram közismereti óraterv rövidebb képzési idejű rész- szakképesítés oktatásához	
	SZH/1. évfolyam	SZH/2. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám
Kommunikáció és anyanyelv	5	3,5
Élő idegen nyelv	4	3
Matematika	5	3,5
Társadalom és jelenkor-ismeret	3	2
Természetismeret	4	2
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	1	1
Testnevelés és sport	2	2
Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1	1
Informatika	2	1
Közismereti órák összesen:	27	19

A szabadon tervezhető órakeret terhére megemelt tantárgyi óraszámok a táblázatban félkövér kiemeléssel kerültek megjelölésre.

3.4.1.1. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

Tantárgyak	Szakképzési Hídprogram közismereti óraterv rövidebb képzési idejű rész- szakképesítés oktatásához	
	SZH/1. évfolyam	SZH/2. évfolyam
	heti óraszám	heti óraszám
Kommunikáció és anyanyelv	1	0,5
Matematika	1	0,5
Természetismeret	1	-
Informatika	2	1
Szabadon tervezhető órakeret összesen:	5	2

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

4.1.A tankönyvválasztás szempontjai, a tankönyvrendelés módja a gimnáziumi és szakgimnáziumi osztályok számára

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

- Minden tanévben a szaktanárok véleménye alapján állítjuk össze az osztályok tankönyvlistáját. A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. Csak olyan tankönyvet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést.
- A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:
 - a Kerettantervnek megfelelő legyen,
 - szerepeljen az országos tankönyvjegyzékben,
 - az egyformán megfelelő tankönyvek közül az olcsóbb,
 - az előző évek tapasztalatai (csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk és jónak tartottunk),
 - olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Újfajta tankönyv rendelése csak indokolt esetben lehetséges, például, ha az előző tankönyv megszűnt, elavult vagy a tantervnek megfelelő jobb tankönyv jelent meg.
- A tankönyvek mellett segédkönyveket is rendelünk, pl. feladatgyűjteményeket. Ezek számát igyekszünk a minimálisra csökkenteni; csak azokat rendeljük meg, amelyek a tanuláshoz, az érettségéhez nélkülözhetetlenek.

Egyéb segédkönyveket egyénenként, választhatóan rendelhetnek a tanulók (pl. érettségire felkészítő feladatgyűjtemények), s csak készpénzért vásárolhatják meg.

- Egyes tankönyvek, segédkönyvek több évre szólnak, pl. atlaszok, függvénytáblázat, feladatgyűjtemények.
- A szaktanárokkal való egyeztetés után a tankönyvfelelősök összeállítják az osztályonkénti tankönyvlistát, megrendelő lapot. Ezt minden tanuló kitölti, jelöli egyénenként, hogy melyik tankönyvet kéri, s melyiket nem. A megrendelő lapok összesítése alapján történik a tankönyvek megrendelése.
- A tankönyvlistát a Szülői Munkaközösség választmánya (s bármely szülő), az iskolai önkormányzat megtekinti és véleményezi.

A tagintézményünkben használatos tankönyvek évfolyamonkénti és képzésenkénti listáját az gimnázium és szakgimnázium részére az **5. számú melléklet** tartalmazza.

A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban. Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.

4.1.1. A tankönyvrendelés szempontjai, módja a szakközépiskolai osztályok számára

A szövegértés-szövegalkotás kulcskompetencia terület (magyar nyelv- és irodalom tantárgy keretén belüli), a matematika-logika kulcskompetencia terület (matematika tantárgy keretén belüli) és az idegen nyelvi kulcskompetencia terület (élő idegen nyelv (német) tantárgy keretén belüli) fejlesztése, a tantárgyak kompetencia alapú oktatása során akkreditált programcsomagok adaptálása, vagy a mindenkori országos tankönyvjegyzékben szereplő kompetencia alapú tankönyvek használata történt.

A szakközépiskolában használatos tankönyvek listáját a **6. számú melléklet** tartalmazza.

4.2.A tartós tankönyvek tankönyvtári állományának kialakítása és kölcsönzése

4.2.1. Mi tekinthető tartós tankönyvnek?

Tartós tankönyv

- *tartalmi szempontból* az iskola helyi tantervével kompatibilis tankönyvek, amelyek hosszabb távon lefedik az intézmény tantárgyi struktúráját, és az egyéb segédletek. Az egyéb segédletek lehetnek: helyesírási szabályzat, atlaszok, határozók, idegen nyelvű szótárak, szöveg- és forrásgyűjtemények, feladatgyűjtemények stb.,
- *formai szempontból* kötött, kemény fedelű, a számítógépes kölcsönzést segítő kódjelzettel, esetleg a középtábla belső oldalán a kölcsönző adatainak bejegyzésére alkalmas táblázattal (név, aláírás, a kölcsönzés ideje) ellátott tankönyvek, segédletek.

Nem tekinthetők tartós segédeszköznek az egyéni használatra szánt munkatankönyvek, munkafüzetek és feladatlapok.

4.2.2. Kik kaphatják meg a tartós használatra szánt tankönyveket?

A tartós használatra szánt tankönyveket és egyéb segédeszközöket kaphatja

- a megrendelést kérő, a taneszközökből tanító szaktanárok (1 példányt),
- a felmért igények alapján az erre jogosult tanulók,
- az iskolai könyvtár (évközben beiratkozó új tanuló felszerelésére).

4.2.3. Megrendeléssel kapcsolatos előírások

Az iskolavezetés felelős a tartós tankönyvellátás megszervezéséért. (Felelősök megbízása, segítők felkérése, a tankönyvfelelősök tájékoztatása a tankönyvtárak költségvetési keretéről, stb.)

A tartós használatra szánt tankönyveket a tankönyvfelelős rendeli meg a szaktanárok igényei szerint, az iskolavezetéssel történő egyeztetés alapján, ő felelős továbbá a megrendelés határidejének és a költségvetési keretek megtartásáért, valamint a tartós tankönyvek nyilvántartásba vételéért.

4.2.4. A tartós tankönyvek kezelése

Elhelyezés:

A tartós használatra szánt tankönyvek és segédletek elhelyezése az iskolai könyvtár elkülönített részében történik.

Nyilvántartás, kölcsönzés, tájékoztatás:

- A tartós használatra szánt tankönyvek és segédletek nyilvántartása és kölcsönzése az iskolai könyvtáron keresztül, számítógépes rendszerrel vagy füzetes formában

történik. Felelőse a könyvtáros-tanár, aki e munkájához segítséget kap a tankönyvfelelőstől, az osztályfőnököktől és a szaktanároktól.

- A tankönyvtári állományt külön gyűjteményként kezeljük, és az érvényben lévő könyvtárrendelet (3/1975. KM-PM r.) időleges beszerzésre szánt dokumentumaira (brosúra) vonatkozó előírások szerint tartjuk nyilván.
- A segédletek átvételét más dokumentumok kölcsönzéséhez hasonlóan igazoljuk.
- A tartós használatra szánt tankönyvek kölcsönzése a tanév elején, visszaadására a tanév végén kerül sor, kivételt képeznek azok a tankönyvek, amelyek szükségesek az érettségi vizsgára, szakmai vizsgára, illetve a javító-, osztályozó vizsgára való felkészüléshez. Egyben történő felvételének és leadásának megszervezéséért a könyvtáros és az osztályfőnök felelős.
- Az erre vonatkozó tudnivalókra az osztályfőnök készíti fel a szülőket, és a tanulókat, illetve írásban is tájékoztatást adhat a dokumentumokkal kapcsolatos szabályozásról.
- Az iskola a szülők által írásban jelzett igények alapján ingyenesen kölcsönzi a szaktanárok által kért tankönyveket, esetleg más tanulási segédleteket (atlaszok, szöveggyűjtemények, feladatgyűjtemények)
- A felsorolt dokumentumok az iskola tulajdonát képezik, ezért hibátlan állapotban (szándékos rongálás, firkálás, kiemelés, kivágás, szakadás stb.. nélkül) a tanév végén visszaadandók. Amennyiben a dokumentum visszaadáskor további használatra nem alkalmas, az alábbi **térítést köteles megfizetni** a tanuló:

1 év használat után a beszerzési ár 70%-ának befizetésével,

2 év használat után a beszerzési ár 50%-ának befizetésével.

4.2.5. Amortizációs idő

A fentiek figyelembevételével az amortizációs időt az alábbiak szerint határozzuk meg:

Tankönyvek esetén 2-3 év

Egyéb segédletek esetén 4 év

5. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A középiskola 9-12(13). évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, elsődlegesen a középszintű érettségire és a szakmai vizsgára való felkészítés, valamint különös hangsúlyt fektetve a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az Biológia-egészségtan oktatásával illetve egész nevelési folyamatra érvényes egészségnevelési elveinkkel kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

5.1.A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei a gimnáziumban és a szaggimnáziumban

A gimnáziumban és a szaggimnáziumban csoportbontásban szervezzük a nyelvi képzést valamint az informatika órákat előzetes tudásszint felmérése után.

Nyelvi csoportok kialakításában szempont lehet a nyelvvizsga letétele.

Informatikai csoportok kialakításánál szempont az igény felmérése ECDL vizsga, tervezett informatika érettségi vizsga letételére.

9. illetve a 10. évfolyamon a bemeneti tudásszint mérése után matematika teljes óraszámában, csoportbontás szervezése indokolt a hozzánk érkező tanulók tudásszintjének nagy szórása miatt.

9. illetve a 10. évfolyamon az irodalom tantárgy **szövegértés**, heti 1 órás illetve 0,5 órás moduljának csoportbontásban szervezése.

Szakkörök, sportkörök szervezése előzetes igényfelmérés alapján tanévenként történik az érdeklődésüknek megfelelően.

Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra előzetes felmérés és igény alapján foglalkozásokat szervezünk.

5.2.A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei a szakközépiskolában

Csoportbontásra csak az engedélyezett intézményi összes órakeret terhére kerülhet sor.

Ezen belül a mindenkor 9. évfolyamon felmérések alapján történik a felhasználása, amely felmenő rendszerben is rendező elv lesz.

5.3.Mindennapos testnevelés- mindennapos testmozgás

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak, valamint a 20/2012. EMMI rendelet 141. § (1) és (2) bekezdés alapján szerint szervezzük meg a következő módon:

A 2013/2014. tanévtől a foglalkozásokat heti 5 órában, minden tanítási napon tartott testnevelési órában valósítjuk meg, a tapasztalataink alapján a tananyagba beépítve a szabadidősportokat és úszásoktatást.

Az egészséges testmozgás érdekében iskolai sportköröket szervezünk. Sportnapokat, egészség hetet rendezünk.

5.3.1. Gyógytestnevelés órák szervezése iskolánkban

20/2012. EMMI rendelet 142.§-a, és a 15/2013. EMMI r. alapján

A gyógytestnevelési órára történő beosztásnak rendje:

I. kategória: könnyített testnevelési órán vesz részt a tanuló, ha hosszabb betegség miatt fizikai állapota leromlott, kisméretű mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása van, s emiatt a testnevelési órák egyes gyakorlatait nem végezheti. A könnyített testnevelés általában a normál testnevelési órán kerül megszervezésre, az adott iskolában tanító testnevelő tanár vezetésével.

II. kategória: gyógytestnevelési órán vesz részt a tanuló, ha mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása miatt sajátos, az állapotát figyelembevevő foglalkozásokat javasol a szakorvos.

II/A kategória: Az orvosi javaslat alapján testnevelési órán is részt vehet. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő tanár állapítja meg.

II/B kategória: Csak a gyógytestnevelési órán vehet részt, az egészségügyi diagnózisnak megfelelő foglalkozásokon. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő tanár állapítja meg.

III. kategória: Fel kell mentenie a tanulót a testnevelési órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati stb. elváltozása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelési órán való részvételét sem.

A szakorvos, iskolaorvos által kategóriákba sorolt tanulók foglalkozását a következő képpen szervezi az iskola:

Az iskola a gyógytestnevelési órákat csoportonként, **heti három-öt** tanóra keretében szervezi meg. A csoport létszám, vegyes diagnózisú csoport esetén nem lehet több 16 főnél, de ettől kevesebb létszámmal is megszervezhető a tanóra.

A gyógytestnevelés órákat gyógytestnevelő tanár tartja.

Az órák anyagát a diagnózisok alapján kell összeállítani, ami tanévenként, egyénenként változik. A fejlesztések egyéni és csoport foglalkozás keretében valósulnak meg. Gyógyúszásra szeptember, május és június hónapokban van lehetőség. Annak felmerülő költségei a tanulót terhelik.

5.4.Választható tárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

5.4.1. Jelentkezés a választható tantárgyakra (érettségi felkészítőkre) és annak következményei

Iskolánkban a 11. és a 12. évfolyamon szervezünk felkészítést közép illetve emelt szintű érettségre kötelezően választható óra keretében.

Minden diáknak kötelező vállalni valamelyik felkészítőn való részvételt.

- Iskolánk minden év **április 15-ig** nyilvánosságra hozza a meghirdetett foglalkozások listáját, valamint a pedagógus nevét, akit az intézményvezető a foglalkozás megtartásával megbízott.
- A tanulók **május 20-ig** nyilatkoznak választásukról, megjelölve a tantárgy nevét és szintjét. 18 év alatti tanuló esetén a jelentkezést a gondviselője aláírásával megerősíti.
- A tanulót (kiskorú tanuló esetében a gondviselőjét is) az iskola értesíti a szabadon választott tantárgyra történő felvételtől.
- A szabadon választott tantárgyak tanítási óráin a tanulónak a tanítási év végéig **kötelező részt venni**. A foglalkozást értékelés és mulasztás, valamint a magasabb évfolyamra lépés szempontjából úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.
- A tanuló – kiskorú esetén a gondviselő is – írásban nyilatkozik, hogy tudomásul veszi a szabadon választott órára történő jelentkezés jogkövetkezményeit.
- Ha a tanuló a következő tanévben nem kíván a szabadon választott tantárgyi órákon részt venni, köteles írásban bejelenteni (kiskorú tanuló esetében szülői jóváhagyással).
- A tanuló egy tanévben egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

5.4.2. Az iskola által kötelezően vállalt középszintű és emelt szintű felkészítések

A középiskolának kilenc tantárgyból biztosítania kell diákjai számára az érettségi vizsgára való felkészülést, mely a 9-12. évfolyamok tanóráin történik.

A kötelező érettségi tantárgyak

1. Magyar nyelv és irodalom,
2. Történelem,
3. Matematika,
4. Idegen nyelv (német, angol).

(Az idegen nyelvek a kilenc tantárgy számításánál egy tantárgynak számítanak.)

Figyelembe véve hagyományainkat és helyi tantervünket, az iskola törvényi kötelezettségeinek megfelelően következő nem kötelező tantárgyakból készít fel az érettségi vizsgára:

5. Kémia (közép- és emelt szinten),
6. Biológia (középszinten),
7. Földrajz (középszinten),
8. Testnevelés (közép- és emelt szinten),
9. Informatika (középszinten),
10. Etika (középszinten).

Egy vizsgatárgyból rendes érettségit az a vizsgázó tehet, aki teljesítette a tantárgy helyi tantervben rögzített követelményeit tanév végi eredményével vagy osztályozóvizsgával.

Előrehozott érettségi vizsga csak informatika és idegen nyelv tantárgyakból tehető.

Az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele minimum **50 órás közösségi szolgálat** teljesítése.

Emelt szintű felkészítés:

A szabadon tervezhető órakeret terhére 11-12. évfolyamon, az alapóraszám fölötti, heti két órában szervezünk érettségi felkészítést. A **kötelező érettségi tárgyakon** túl emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést szervezünk az alábbi tantárgyakból.

1. kémia,
2. testnevelés.

A felkészítés helyi tantervi követelményeit a **7. számú melléklet** tartalmazza.

Közép szintű felkészítés:

A szabadon tervezhető órakeret terhére 11-12. évfolyamon, az alapóraszámán túl a következő tantárgyakból szervezünk közép szintű érettségi vizsgára való felkészítést:

1. biológia,
2. földrajz,
3. informatika,
4. kémia,
5. testnevelés,
6. idegen nyelv (német, angol),
7. matematika,
8. etika.

A felkészítés helyi tantervi követelményeit a **8. számú melléklet** tartalmazza.

5.4.3. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A közép és emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit a 40/2002. OM r. tartalmazza. Iskolánk ez alapján készítette el vizsgatárgyankénti középszintű érettségi témaköreit, melyek terjedelmük miatt a helyi tantervünk **9. számú mellékletét** képezik.

5.5. Közösségi szolgálat a gimnáziumban és a szakgimnáziumban

A **2016. január 1-je után érettségiző** középiskolai **diákok** által **kötelezően 50 órá**s közösségi szolgálatot teljesíteni. A gimnázium, a szakgimnázium a 9–12. évfolyamos, a szakközépiskola a 9–13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.

A tanulók választhatják ki az iskolánk által felajánlott lehetőségek közül, hogy milyen tevékenységet akarnak végezni. **Arra is lehetőség van, hogy a tanulók keressenek fogadó intézményeket, de ebben az esetben meg kell szerezniük az iskolavezetés jóváhagyását.**

A **köznevelési közösségi szolgálat** keretei között folytatható **tevékenységek területei**:

- a) egészségügyi,
- b) szociális és jótékonyági,
- c) oktatási,
- d) kulturális és közösségi,
- e) környezet- és természetvédelemi,
- f) polgári és katasztrófavédelmi,
- g) közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idősebbekkel.

Az **a) pontban** meghatározott tevékenységi területen **minden esetben**, a **b) pontban** meghatározott esetekben **szükség szerint mentort kell biztosítani** a tanulót fogadó intézménynek.

Javasolt a 9–11. évfolyamos a tanulóinknak **lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva** teljesíteni az **ötvenórás közösségi szolgálatot**, amelytől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

Az időkeret felosztása:

- A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus– szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb ötórás felkészítő, majd legfeljebb ötórás záró foglalkozást tart.
- A közösségi szolgálat teljesítése során **egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő** azzal, hogy a helyszínre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe.
- A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat dokumentálása:

A közösségi szolgálat során a tanuló köteles naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat középiskolai dokumentálásának kötelező elemei:

- a **Tanulói jelentkezési lap**, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő, gondviselő egyetértő nyilatkozatát,
- a közösségi szolgálat során a tanuló köteles naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.
- az osztálynaplóban, évfolyami bizonyítványban és a törzslapon az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését

- az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről **igazolást** állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- **az iskolán kívüli külső szervezet** és közreműködő mentor **bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni**, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

Térbeli korlátozás:

A közösségi szolgálat az iskola székhelyén vagy a tanulók lakókörnyezetében, legfeljebb 30 kilométeres körzeten belül szervezhető meg.

A közösségi szolgálat teljesítését az iskola igazgatója igazolja.

6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmódra, elítéli hátrányos megkülönböztetésének minden formáját.

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánk (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

6.1.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan sok a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos tanuló. Folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza nevelőtestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még a kilencedik évfolyamon.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Iskolánk ifjúságvédelmi felelőse közvetlen kapcsolatot tart fenn a beiskolázási körzetünkben működő családsegítő szolgálatokkal, gyámhivatallal gyermekjóléti szolgálattal, valamint az iskola orvosi és védőnői szolgálattal.
- Pályázati lehetőségeket keresünk a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi előmenetelének megsegítésére (Útravaló)

- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk nevelőtestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk.

6.2.Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése

Iskolánk részt vesz a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, illetve a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulók oktatásában nevelésében.

Felvállaltuk a sajátos nevelési igényű tanulók közül azokat aki:

- testi fogyatékos (mozgáskorlátozott)
- gyengénlátó
- nagyothalló
- enyhén értelmi fogyatékos
- beszéd fogyatékos
- a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető tartós súlyos rendellenességével küzd
- a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra vissza nem vezethető tartós súlyos rendellenességével küzd.

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére, integrált nevelésére.

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is az általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó képességét, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket.
- Az integrált nevelést, az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk ki, hogy tartózkodunk minden olyan magatartástól, viselkedéstől, amely a fogyatékkal élő tanuló másságát hangsúlyozná.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az adatvédelemmel és személyisé jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.
- A szakértői vélemény javaslatát figyelembe véve, heti 3-4 tanórában rehabilitációs foglalkozásokra kerül sor.

Célunk:

- A sérült funkciók fejlesztése új funkciók kialakítása
- A meglévő funkciók fejlesztése.

6.3.Fogyatékoság fokához és típusához igazodó fejlesztést segítő program

6.3.1. Gyengénlátó tanulók

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- megfelelő tanulási környezet kialakítása
- az önállóság iránti igényük fejlesztése, elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése révén a pozitív, reális énkép kialakítása
- felelősségük kialakítása saját sorsuk és életpályájuk alakításában
- auditív információhordozók alkalmazása
- az ép érzékszervek segítségével egyre több ismeretszerzés.

Tanulás:

- az akarat tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez
- érdeklődésük felkeltése, és irányítása a környezet, a látható világ megismerése iránt
- a vizuális differenciáló képesség (pl. képek, betűk, számjegyek stb. olvasása) fejlesztése
- hosszabb idő biztosítása a térérzékelés és a testséma kialakulásához a működő érzékszervek aktív bevonásával
- céltudatos és kitartó akarat tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából

Testi, lelki egészség:

- a tanulók legyenek tisztában a gyengén látásból fakadó fokozott baleseti veszélyekkel, a finommozgások és a tájékozódás ismereteinek elsajátításában kerüljék el azokat
- az egészségvédő magatartás szokásainak fejlesztésével az egészséges életmód iránti igény kialakítása
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme
- látás - mozgás koordináció fejlesztése.

Felkészülés a felnőtt szerepre:

- felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre
- az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások kialakítása igény szinten tartása
- pályaválasztásuk, munkavállalásuk, családalapításuk lehetőségeinek és korlátainak megismerése.

A megvalósítás módszerei:

- A gyengén látó tanuló esetében is a kerettantervek tananyagát és követelményeit, fejlesztési feltételeit alkalmazzuk, a szakvéleményben megadott javaslatok alapján.

A szakképzésbe történő bekapcsolódás feltétele az adott szakképesítésre vonatkozó egészségügyi alkalmasságra vonatkozó előírásoknak való megfelelés.

6.3.2. Nagyothalló tanulók

A hallássérült tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése.

Átalakul a külvilágról való információ felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- önállóságra nevelés
- pozitív személyiségjegyek feltárása, fejlesztése
- fogyatékkal együtt élve tudjanak beilleszkedni a munka világába.

Tanulás:

- az azonos évfolyamon tanuló halló társak teljesítményének megközelítése,
- az információs kommunikációs technológiák megismertetése

Testi, lelki egészség:

- a hallásjavító eszközök használata
- életmódjuk, életvitelük alakítása, lehetőségek fejlesztése
- káros szokások kerülése

Felkészülés a felnőtt életre:

- a legnagyobb önállóság elérése
- a továbbtanulás megalapozása
- a reális pályaválasztás előkészítése

A megvalósítás módszerei:

- a jó beszédpélda biztosítja a hallássérült tanuló beszédfejlődésének erősödését
- optimális ültetésrend kialakítása
- törekvés a pedagógus és a tanulótársak beszédérthetőségére
- a pedagógus győződjön meg arról, hogy érti-e őt a tanuló
- utasítások írásban történő kiadása
- megfelelő szemléltetőeszközök biztosítása
- ismeretlen szavak részletes magyarázata

Kiemelten fontos a beszédhallás és a még épen maradt funkciók folyamatos fejlesztése minden helyzetben.

A szakképzésbe történő bekapcsolódás feltétele az adott szakképesítésre vonatkozó egészségügyi alkalmasságra vonatkozó előírásoknak való megfelelés.

6.3.3. Beszédfogyatékos tanulók

Beszédben akadályozottak, beszédfogyatékosok azok a tanulók, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarctűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá

- a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az az egész személyiségre irányuljon, a tanulóban reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarcűrő képessége, feladattudata, kitartása, aktivitása, belső motivációja fejlődjön
- a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére.

Tanulás:

- munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a sokoldalú fejlesztésre: felhasználjuk, hogy a látási, hallási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek
- tudatosan használjuk ki a beszéd fogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, eredményesebbé tehetjük a fejlesztést.

Testi, lelki egészség:

- a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

Felkészülés a felnőtt életre:

- tájékoztatjuk a szülőket, milyen továbbtanulási, szakmaválasztási munkavállalási lehetőségek állnak gyermekeik előtt - ezt a tanulóval is megismertetjük.

A megvalósítás módszerei:

- a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszéd fogyatékos és a nem fogyatékos tanulókat.

6.3.4. Mozgáskorlátozott tanuló

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgás szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, amely a sérülésből adódó hátrányos következményeket segít csökkenteni, ellensúlyozni.

Énkép, önismeret:

- önállóságra nevelés, lehetőségek szerint,
- a tanuló egészséges énképének önbizalmának kialakítása,
- kudarcűrő képességük növelése,
- az esélyegyenlőség alapjainak megteremtése,
- elektronikus eszközök, a média használata életminőségük javítására.

Tanulás:

- speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása a rendelkezésre álló segédeszközök igénybevételével
- egyénre szabott tanulási módszerek megválasztása, motiváció
- az író-, rajzoló- és eszközhasználó mozgás; valamint a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenység.

Testi, lelki egészség:

- az akadálymentes közlekedés szabályainak ismerete, a megfelelő mozgás- és életter biztosítása az iskolában,
- az akadályozott környezet mozgásbiztonsága

Felkészülés a felnőtt életre:

- az önálló életvitel kialakulását segítő módszerek, eljárások megkeresése, kidolgozása, lelki egyensúly fenntartása, számukra elérhető pályák megismertetése, ezek iránti érdeklődés felkeltése.

Testnevelés és sport:

- a gyógytorna aktív és passzív módozatai,
- a testnevelés mozgásanyagának adaptált formái,
- sportfoglalkozásokon való részvétel.

A szakképzésbe történő bekapcsolódás feltétele az adott szakképesítésre vonatkozó egészségügyi alkalmasságra vonatkozó előírásoknak való megfelelés.

6.3.5. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhe értelmi fogyatékosok (mentálisan sérültek) személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:

- céltudatra és önállóságra tegyenek szert, dönteni is képesek legyenek
- szociális - kommunikációs készségeik fejlődjenek, azokat megfelelően tudják felhasználni.

Testi és lelki egészség:

- pszichikai-fizikai állapot fejlesztése
- a tanulók kapcsolatainak erősítése kortársaival.

Felkészülés a felnőtt életre:

- jelenlegi és jövőbeli szociális szükségletek és társadalmi életlehetőségek kialakítása.

A megvalósítás módszerei:

- befogadó környezet megteremtése
- az egyén képességeit fejlesztő, határait tiszteletben tartó nevelés
- gyakorlati /munkára nevelő/ jelleg
- egyedi tulajdonságok figyelembe vétele
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása
- fejlesztésükben az életkori sajátossághoz igazodó módszerek választása.

6.4.A megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető/vissza nem vezethető tartós súlyos rendellenességével küzdő tanulók (részképesség zavar)

A részképesség zavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- kudarcűrő képesség növelése,
- a tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése
- a sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban
- önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása
- pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek követése, vizsgálatok elvégeztetése
- a tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása
- önállóságra nevelés.

*Kiemelt feladatok **diszlexia, diszgráfia** esetén:*

- testséma biztonságának kialakítása
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése
- hang - betű kapcsolat kialakítása
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése

- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között
- toldalékok körültekintő olvasása
- olvasástechnika, tempó fejlesztése
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása)
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel.

A megvalósítás színterei:

- minden tanórán
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson.

*Kiemelt feladatok **diszkalkulia** esetén:*

- testséma kialakítása
- téri relációk biztosítása
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés
- az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.)
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása.

A megvalósítás színterei

- matematika óra
- fejlesztő foglalkozás
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatban iskolánk pedagógusai célul tűzték ki, hogy a tanuló tanulási útja végén legyen a saját életéről dönteni képes, munkája révén a társadalomba integrálódó személyiség.

7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

7.1.A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a Hungarofit rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása Dr. Mérei Ildikó nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „Hungarofit” (fizikai fitness mérése) alapmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.

- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdálövés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke.

A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetők legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik.

(A teszt részletes leírása a Testnevelés és sport tantárgy helyi tantervében található.)

8. Az iskola egészségnevelési elvei, megvalósításának formái

Az iskola a szocializáció kitüntetett színtere, így a mindennapi élet során a rendelkezésre álló módszerekkel elő tudjuk segíteni, hogy az iskola, az élet a tanulás és a munka egészséges színtere legyen. Együttműködésünkkel pozitív irányba terelhetjük egészség védelmét, az egészség fejlesztést és az eredményes tanulást.

Az egészségi állapotot az alábbi négy alapvető tényező határozza meg:

- Genetikai tényezők
- Környezeti tényezők
- Életmód
- Egészségügyi ellátó rendszer működése

A fenti tényezők közül érdemi hatást –az iskola fizikai tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával, - az iskola - egészségügyi ellátás minőségére, és az életmódra tudunk gyakorolni.

8.1.Egészségnevelés

Az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az iskola a családi környezet mellett szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakoroltatására.

8.1.1. Az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködők köre

- az intézményvezető vagy megbízottja,
- osztályfőnöki munkaközösség tagjai,

- testnevelők,
- diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- szaktanárok,
- iskolaorvos, védőnő,
- szülői munkaközösség.

8.1.2. Az iskolai egészségnevelési feladatokat segítő kapcsolatok

- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők,
- ÁNTSZ megyei intézetének egészségfejlesztési szakemberei,
- Rendvédelmi szervek.

8.2. Az egészségnevelés iskolai szinterei

8.2.1. Mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló program

- Heti öt testnevelés óra a közismereti évfolyamokon.
- Testnevelés órák a szakképző évfolyamokon elméleti képzési tanítási napokon.
- Heti 3-5 gyógytestnevelés óra.
- Délutáni sportfoglalkozások szervezése
Tanórán kívüli sportági foglalkozások:
 - Torna – leány, fiú – heti 2x1.5 óra
 - Röplabda – leány, fiú – heti 2x1.5 óra
 - Kézilabda – leány, fiú – heti 2x1.5 óra
 - Gyeplabda – fiú – heti 2x1.5 óra
 - Aerobik – leányok – heti 2x1.5 óra
 - Kispályás labdarúgás – fiú – heti 1x1.5 óra
 - Egyéni foglalkozás - erőfejlesztés
 - Egyéb sporttevékenység : Mazsorett –leány – heti 1 óra
- Tömegsport foglalkozás – heti 4 óra
- Versenysport támogatása
- Egyéni sportolási lehetőségek biztosítása. (konditerem,...)
- Új sportágak meghonosítás (parkröplabda, gyeplabda...)
- Tanórák közötti szünetekben mozgáslehetőség biztosítása (ping-pong...)

8.2.2. Egészségnevelési feladatok tanórán

- Osztályfőnöki órákon (**10. számú melléklet** – egészségnevelés az osztályfőnöki órákon 9-12. évfolyam)
- Szociális életvitel
- Szaktárgyi órák témafeldolgozásához kapcsolódó egészségnevelés

Módszerek - Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

- Egészségnevelési témájú tantárgyi projektek.

8.2.3. Egészségnevelési feladatok tanórán kívüli foglalkozásokon

Alkalmoszerű foglalkozások, programok szervezése

- Világnapokhoz kapcsolódó tematikus rendezvények,
- Sportnap,
- Egészségnapok szervezése,
- Téma hét megszervezése,
- Egészségfejlesztő projekt megszervezése.

8.2.4. Az egészségneveléssel kapcsolatos készség- és képességfejlesztés

A nevelőtestület minden tagja tudatos felvilágosítómunkát végez a tantervi órák keretén belül.

Fejlesztendő készségek, képességek:

- konfliktuskezelési, problémamegoldó, együttműködési, kommunikációs készség, valamint érdekérvényesítési és megküzdő képesség.
- stresszkezelési technikák elsajátíttatása.

8.2.5. Külső szakemberek iskolai egészségnevelési tevékenysége

- Iskolaorvos, védőnő
 - 9-13 évfolyamos tanulók szűrővizsgálata
 - Előadások
 - Családtervezés, fogamzásgátlás
 - Mell-, és here önvizsgálata
 - Káros szenvedélyek
 - AIDS
 - Elsősegélynyújtás
- ÁNTSZ szakemberek - Szerv-bemutató; Káros szenvedélyek
- Rendfenntartó szerv
 - Drog veszélyei
 - Bűnmegelőzési programok

8.2.6. Egészségnevelési hónap szervezése

- Háromhetet meghaladó egészségnevelési projekt szervezése
- Könyvtári böngésző
- Filmvetítések, előadások, bemutatók (ÁNTSZ, Rendőrség, Mentőszolgálat, stb.)
- Faliújságokon versenyek, híryanagok
- Osztályok közötti versenyek
- Vitaminbüfé

8.2.7. Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató külső előadókkal.
- Szakmai tanácskozások, fórumok. A tanárok felkészültségét szolgáló előadások.
- Kortárssegítő képzés.
- Személyiségfejlesztő tréningek szervezése meghívott előadóval. Pozitív önértékelés kialakítása.
- Büfé, Menza – egészséges táplálkozás bevezetése.

8.3. Az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye

Az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét iskolánk egészségnevelési programjával kapcsolatban a **10. számú melléklet** tartalmazza.

Feladataink az iskola-egészségügyi ellátás területén:

- a 9. évfolyamos tanulók szűrővizsgálata,
- a 11. évfolyamos tanulók szűrő vizsgálata,
- a szakképző évfolyamokra jelentkező tanulók alkalmassági vizsgálata, igény esetén pályaválasztási tanácsadás,
- a fenti vizsgálatok adminisztrálása, a tanulókról felfektetett egészségügyi törzslapok naprakész vezetése,
- felvilágosító előadások tartása a prevenció és az életvezetési ismeretek témaköréből,
- a fokozott gondozást igénylő tanulók rendszeres ellenőrzése,
- az éves statisztikai jelentések elkészítése.

9. Az iskola környezeti nevelési elvei

9.1. Az iskola és a környezeti nevelés

Az iskola jelenleg foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A további munkában is szükség van az iskolavezetőség, a tapasztaltabb és a fiatal kollegák együttműködésére. Osztályfőnöki órát, szakórát, táborokban foglalkozásokat, akciót, iskolánapot szervezünk.

Az iskola célkitűzése, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását; a társadalmak fenntartható fejlődését.

A tanulók kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

9.2. A környezeti nevelés színterei iskolánkban

9.2.1. Környezeti nevelés a tanítási órákon

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van.

Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

9.2.2. Környezeti nevelés a tanórán kívüli programokon

- A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat.

- A helyi környezetvédelmi szervezet akcióiban való részvétel, a környezetvédelem népszerűsítése
- Városvédelem, városkép szépítése
- Évente rendezünk iskolanapot, amelynek témája évről – évre változik. Az egész iskola részvételével diákjaink megismerik a közvetlen környezetüket, hagyományainkat, értékeinket.
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben,
- osztálykirándulások, természetjárás szervezése

9.3.A környezeti nevelés területén alkalmazott módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

- Játékok
- Kreatív tevékenységek
- Kooperatív tanulási technikák
- Környezetvédelmi projektek

9.3.1. Környezettudatos nevelés

- Az iskolaudvar és tantermek tisztántartása, díszítése
- Esztétikus tanulói környezet kialakítása (pl. növények)
- Kulturált közösségi terek berendezése: Büfé – székek, asztalok, étkezési kultúra fejlesztése

Az iskolabüfé - egészséges ételkínálat (gyümölcs, saláták...)

9.4.Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

9.4.1. Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

Tanárok és diákok

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el.

Tanárok és szülők

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók.

9.4.2. Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető leghatékonyabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Nevelőtestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásain, továbbképzéseiken.

Hivatalos szervek

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasatainkra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Fontos, hogy továbbra is megőrizzük ezt a helyzetet, hogy a büfé nem egy nagyvállalat része, hanem egy, az iskolákra szabottan működő önálló egység. Kíváncsi, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat. Újra időszzerűvé vált annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diákönkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végzi el. Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból:

A környezeti nevelés területén csak apró lépésekkel lehet előre haladni, ezért szükséges, hogy az iskola minden dolgozója és tanulója magáénak tekintse ezt a programot, és a lehetőségeikhez mérten aktívan vegyen részt a megvalósításban. A környezeti nevelés területén adódó feladatok megvalósításához következetes, kitartó munkára és egységes nevelési módszerekre van szükség.

10. Ellenőrzés és értékelés, beszámoltatás, számonkérés követelményei és formái az intézményben, a tanulók értékelése és magasabb évfolyamba lépés szabályai

A tanulók rendszeres értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Az értékelés végigkíséri az oktatási-nevelési folyamatot, s az egyes képzési szakaszokat különböző vizsgák zárják. Az értékelés motiválja a tanulót, visszacsatol a szaktanár számára, jelzést küld a szülő felé, s folyamatosan segíti az iskola ellenőrzési rendszerét.

Az ellenőrzés lehet belső és külső. Az iskola önállósága megköveteli, hogy a belső, folyamatos ellenőrzés kapjon nagyobb hangsúlyt.

Az ellenőrzés célja, hogy eredményeiből következtetéseket vonjunk le.

Az ellenőrzés alapjául szolgál a pedagógiai program, a munkaterv, a kitűzött feladatok összegzése.

Az értékelést mindig ellenőrzés előzi meg. Az ellenőrzés során szerezzük a tanuló teljesítményéről, képességéről azokat az adatokat, melyek alapján az értékelést végezzük.

Ellenőrzési tevékenységünk általában alkalmazott formái a következők: szóbeli felelet, teszt, felmérő dolgozat, témazáró dolgozat, tanórai tevékenység és a tanévvégi szóbeli és írásbeli felmérés, a projektben és témahétben való részvétel ellenőrzése (projekt monitoring, produktumelemzés).

10.1. Az értékelés alapelvei

1. a tantárgyi és szakmai követelményeket, a minősítés kritériumait a tanulókkal ismertetjük,
2. a minősítés érdemjegyei és osztályzatai a hagyományos ötfokozatú skálán helyezkednek el,
3. az értékelést komplex módon alkalmazzuk, egyaránt élve a jutalmazás és elmarasztalás eszközeivel, figyelemmel a tanuló személyiségének sajátosságaira is,
4. az értékelésnek reálisnak és hitelesnek kell lennie.

Ezek lehetnek:

- formatív
- lezáró-minősítő
- diagnosztikus jellegűek.

Értékelő munkánk alapelvei a köznevelési törvényben rögzített jogi keretekre épülnek. Értékelési rendszerünket a feltételekhez differenciáltan igazodó követelményrendszerre épülve alakítjuk ki. A kialakított egységes értékelési rendszer következetes alkalmazására törekszünk.

10.2. Formatív jellegű értékelés

A tanulók munkájának formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A napi munka folyamatában szükséges, hogy rendszeresen ellenőrizzük a tanulók házi feladatait, otthoni tevékenységük eredményét, a szükséges felszerelés meglétét, használatát.

A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és érdemjegyekkel értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy a tanuló rendelkezzen a féléves és az év végi minősítésig elegendő számú érdemjeggyel.

A tanulók lezárásához 1-2 órás tantárgyak esetében elegendő a három érdemjegy, ennél több órás tantárgynál havonta legalább egy jegy szükséges.

Ez alól kivételt képeznek a szélsőséges esetek, így, ha a tanulók közül valaki bukásra áll, vagy az érdemjegyei nagymértékben eltérnek egymástól, ekkor természetesen több érdemjegy szükséges. A jegyek száma általában véve az osztály összes tanulóira követelmény, kivételt képeznek a tartósan hiányzó tanulók. Az év végi osztályzatok megállapításakor a tanár a tanuló egész éves teljesítményét minősíti.

A tanuló félévi és év végi osztályzatainak megállapítása nem átlagszámítás alapján történik. Az osztályzatok megállapítása a szaktanár kompetenciája - egyéb szempontok figyelembe vételével -, de az osztályzat nem térhet el szélsőségesen (1,0-nél nagyobb mértékben) a tanuló érdemjegyeinek átlagától. A tanulónak javítási lehetőséget biztosítani kell.

A számonkérések között arányosan szerepeljen szóbeli felelet és írásbeli számonkérés.

Javasolt, hogy a készségtárgyak osztályzatai ne rontsák le a kitűnő tanuló tanulmányi átlageredményét.

Azt a 4,70 fölötti átlagú tanulót, akinek jónál gyengébb osztályzata nincsen, nevelőtestületi dicséretben kell részesíteni az osztályozó értekezletet követően.

A rendszeres osztályozás egyik célja a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és a pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a nevelőtestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola és nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

10.2.1. Az érdemjegyek súlyozása

50%-os súlyozású érdemjegyek: a szorgalmi feladatért, a házi dolgozatért, a versenyeken való szereplésért és az órai munkáért adott érdemjegyek;

100%-os súlyozású érdemjegyek: a témazáró dolgozat kivételével minden írásbeli és szóbeli feleletért adott érdemjegy, valamint a gyakorlati jegyek;

200%-os súlyozású érdemjegyek: a témazáró dolgozatra adott érdemjegyek.

10.2.2. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például felettetéssel, feladatlapos felméréssel, tesztsorral, esszékérdések megválaszolásával. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz.

Egy-egy fejezet lezárását rendszerint írásbeli számonkérés követ. Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozat nem írátható.

Az egy tananyagot számon kérő dolgozat értékelése a szóbeli feleletekkel lehet egyenértékű, a témazáró- átfogó anyagrészt - számonkérő dolgozat érdemjegye súlyozottabb a félévi és év végi minősítések kialakításánál.

Pedagógiai célját akkor éri el a dolgozatírás, ha a javítás minél hamarabb, (két héten belül) megtörténik. A tanulók a javítást megtekintik, a tanár szóban értékeli a teljesítményt, a hibákat együtt kijavítják. A dolgozatokat a tanév végéig meg kell őrizni.

10.2.3. A projektek megvalósításában és a témahéten való részvétel értékelése

A három hetet meghaladó projektben való részvételt - az éves munkatervben meghatározottak szerint - érdemjeggyel értékeljük.

A tantárgyi projektek megvalósításában és a témahéten való részvétel értékelhető szóban vagy érdemjeggyel, a végzett munka függvényében. A tanórán a kooperatív csoportmunka értékelése szóban történik.

10.2.4. Otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Minden szaktárgy esetében elvárjuk, hogy a tanulói ismeretek rögzítéséhez a szaktanár az óra témájához kapcsolódó házi feladatot, az otthoni felkészüléshez írásbeli és szóbeli feladatot adjon. Elvárható, hogy a napi felkészüléshez szükséges idő tanóránként átlag fél óránál több ne legyen, a tanulónak legyen lehetősége regenerálódni, pihenni.

Az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés fontos eleme az egyéni fejlesztési feladatoknak megfelelő differenciált házi feladat adása.

Tantárgyanként a házi feladatok legfeljebb 20 %- ában IKT-eszköz (személyi számítógép) használata megkövetelhető. Informatika tantárgynál ez legfeljebb 70 %.

Számítógéppel nem rendelkező tanulóknak az iskola szorgalmi időszakban heti 3 napon napi 60 perc géptermi számítógép használatot és Internet elérést biztosít.

Az írott és az elektronikus formájú feladatoknál a feladat megoldásához felhasznált internetes források internetes azonosítóját (URL-jét) forrásjegyzékben fel kell tüntetni. Ennek hiánya a feladat értékelését ronthatja.

10.2.5. A minősítés követelménye:

Írásbeli feladatoknál az értékelési szintek közelítenek az érettségi- illetve szakmai-vizsga dolgozatok értékelési követelményeire, de ez nem jelenti a tanári szabadság csorbítását. A feladatok súlyához és típusához mérten ettől eltérő értékelési rendszert is alkalmazhat.

Szóbeli feleltetésnél

- 5 (jeles):** kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikus és hiánytalanul megadott válaszok,
- 4 (jó):** összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik,

- 3 (közepes):** akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri a tanuló,
- 2 (elégséges):** nehézkes és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló.
- 1 (elégtelen):** elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 30%-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

10.2.6. Integrált tantárgyak értékelése

A gimnáziumi képzésben a művészetek műveltség terület (mozgókép- és médiaismeret, tánc és dráma, művészetek tantárgyi bontás nélküli oktatása) értékelése egy osztályzattal történik.

A szakközépiskolai képzésben az ember és természet műveltségterület kerül tantárgyi bontás nélkül (egy tantárgy, a természetismeret keretében) oktatásra, ennek értékelése szintén egy osztályzattal történik.

10.3. Lezáró-minősítő értékelés

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége). A minősítő értékelés során globális képet adunk a tanulóról, arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a nevelési és tanulmányi követelményeknek.

Legjellemzőbb lezáró értékelési formák:

- az évközi témazáró osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga,
- a szakmai vizsga,
- a szintvizsga,
- köztesvizsga,
- a javítóvizsga,
- az osztályozó vizsga.

A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének az értékelése félévkor és évvégén az osztályozás alóli mentesítés esetén szöveges értékeléssel, tantárgyrész alóli mentesítés esetén osztályzattal, a területileg illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján történik.

10.4. A magatartás, a szorgalom értékelésének elve, szinterei

A magatartás és a szorgalom értékelését az osztályfőnök a tanulók véleményének figyelembevételével, az osztályban tanítók értékelése alapján végzi, melyet félévkor és év végén az osztályozó értekezlet véglegesít.

10.4.1. A magatartás minősítése

A magatartás osztályozásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

A **példás** magatartású az a tanuló, akinek a tevékenységében megnyilvánul a közösségi motiváció, aki figyelembe veszi az adott közösség érdekeit, szempontjait, tekintettel van a

közösségre, szereti a közösségi életet, pozitív hatást gyakorol a közösségre és annak egyes tagjaira, a követelményeket megtartja, és tanulótársait is a követelmények megtartására ösztönzi. Figyelembe vesszük az ünnepségek, rendezvények lebonyolításában való aktivitást is. **Nem lehet példás** magatartású az a tanuló, aki fegyelmi vétséget követ el az adott időszakban, vagy a tanulmányi eredménye, szorgalma hanyag.

A **jó** magatartású tanuló is szívesen vesz részt a közösség életében, bár annak alakítására pozitív befolyást nem gyakorol, a közösség érdekei ellen nem vét, az iskola házirendjének követelményeit megtartja. A jó magatartású tanulónak **nem lehetnek igazolatlan órái** és rendszeresen nem késlet.

Változó magatartású az a tanuló, aki ugyan szándékosan nem árt a közösségnek (vagy tanulótársainak), de számítani nem lehet rá, mert megnyilvánulásai megbízhatatlanok, a követelményeket csak többé-kevésbé teljesíti, aki a tagintézmény házirendjében meghatározottak szerint fegyelmező intézkedésben részesült.

Rossz magatartási osztályzatot az kap, aki szándékosan árt a közösségnek, egyes tanulóknak, a követelményeket általában megszegi, aki általában másnak nem segít, aki lenézi mások segítőkész magatartását. Rossz magatartási osztályzatot kapjon az a tanuló, aki az Nkt-ban meghatározottak szerinti fegyelmi büntetésben részesült.

Általában:

- Minél többször éljünk a tanulók megdicséresének vagy figyelmeztetésének lehetőségével.
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyet az osztályozó értekezleten mérlegeljük.

10.4.2. A szorgalom minősítése

A **példás** szorgalmú az a tanuló, akinek tanulmányi munkájában megnyilvánul a tudás megszerzésének igénye, ennek érdekében céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját, munkavégzése pontos, megbízható, minden tárgyban elvégzi a kapott feladatait, határozott érdeklődést mutat, és ebben az irányban önkéntesen többletfeladatot vállal, tanulmányi versenyeken vesz részt, tanórákon aktív.

A **jó** szorgalmú tanuló figyel az órán, házi feladatait elvégzi, az órákra mindig lelkiismeretesen felkészül, rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Versenyeken, szakkörökön a részvétele esetleges.

Változó szorgalmú az a tanuló, akinek a tanulmányi munkában való részvétele ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan, aki csak ritkán figyel fel valamire, iskolában, iskolán kívül inkább a szétszórtság jellemzi, kötelezettségét csak figyelmeztetés után teljesíti.

Hanyag szorgalmú, aki tanulmányi munkájában rendszertelen, megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait többször nem végzi el, vagy valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. Az érdektelenség, a teljes közöny hanyag osztályzattal jár.

Általános alapelvként kezelhetjük, hogy a szorgalom és a magatartás jegyek között két jegy különbség ne legyen, csak kivételes esetben, az osztályozó értekezlet döntése alapján.

10.5. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A helyi tantervünk rögzíti az egyes középiskolai évfolyamokon iskolánk által tanított tantárgyakat /ismeretterületeket/ és azok óraszámait. A kerettanterv, így helyi tantervünk is tartalmazza tantárgyanként/évfolyamonként a továbbhaladás tartalmi feltételeit.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele minden tantárgyból a legalább elégséges osztályzat megszerzése. Az Nkt. és más ágazati jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően indokolt esetben (pl. egészségügyi okok, előrehozott érettségi...) a tanév teljesíthető osztályozó vizsga letételével is.

10.6. Jutalmazás - Motiváció

A pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges korrekcióra szorítsa, illetve tanulásra serkentse. Így az értékelésnek fontos motiváló szerep jut.

A tanulók motiválásának egyik fontos eszköze a **versenyeztetés**. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk, megyei és országos versenyeken veszünk részt, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen sikerélményhez jut.

A legszélesebb tanulói réteget a **házi versenyek** érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.

A **legrangosabb versenyek** a szaktárgyi Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek illetve Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Versenyek, valamint a Szakma Kiváló Tanulója és az Országos Diákolimpiai versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.

A versenyeken a kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

Az másik hatékony motiváló eszköz a **jutalmazás**, melynek különböző formáival élünk:

- a **dicséret**, mely növeli az önbizalmat, megerősítést ad a tanuló további munkájához. A dicséretnek nevelő hatása fokozható, ha nyilvánosan történik.
- a **jutalom**, mely adható kiemelkedő magatartásért, szorgalomért, tanulmányi eredményért, kulturális és sportteljesítmények elismeréséért járó díj (egyéni, csoportos).
- a **kitüntetés, díj** az elismerés legmagasabb foka, csak a legkiválóbbak érdemelhetik ki. Az átadás mindig a nyilvánosság előtt történjen. (PL: PROSCOLA „Nagy László” DÍJ)
Formái: oklevél, érem, emléktárgy.

A nevelőmunkát segítő jutalmazási és fegyelmező kategóriákat az iskolánk Házi rendje rögzíti és szabályozza.

10.7. A diagnosztikus értékelés

A diagnosztikus értékelés célja elsősorban a tanítandó tananyag pedagógiai értékelése, a taníthatóság problémájának vizsgálata, más esetekben a közösség kiindulási szintjének, összetételének megismerése. Ezért iskolánkban csak rendkívüli esetben alkalmazzuk (tanítási módszertani kísérletek értékelésekor). A diagnosztikus értékelésből egyéni értékelés (tanulói osztályzat) csak az iskolavezetés előzetes engedélyével lehetséges.

Ehhez kapcsolódik a belső ellenőrzés mellé a külső ellenőrzés.

A tanulói teljesítménnyel kapcsolatban a következő jellemzők vizsgálatára kerülhet sor:

- osztályzatok, vizsgaeredmények,
- standardizált tantárgyi teljesítménymérések eredményei,
- felvételi, továbbhaladás, végzettség, továbbtanulás,
- évisméltések, lemorzsolódások adatai,
- tanulmányi versenyeken való részvétel,
- a nagyon gyenge és a kiemelkedő teljesítményű tanulók aránya,
- a tanulmányi teljesítmények külső elismerése,
- a tanulmányi eredményekkel való szülői elégedetlenség,
- fegyelmi problémák, deviancia.

Az értékelés törvényi szabályozását az Nkt. 54. §-a fogalmazza meg.

10.8. A tanulói teljesítmény minősítésének és értékelésének a speciális esetei a szakközépiskolai képzésben

A matematika órán a hagyományos értékelés mellett megjelenik a kooperatív módszerek alkalmazásának értékelése. Az értékelés lehet a tanár szóbeli motivációja mellett a diákok önértékelése, és bármely tanuló más tanuló általi értékelése.

11. Mellékletek

1. számú melléklet: **Gimnáziumi** kötelező és választható tanórai foglalkozások előírt tananyagai és követelményei (nappali rendszerű iskolai oktatás)
2. számú melléklet: **Szakgimnáziumi** kötelező és választható tanórai foglalkozások előírt tananyagai és követelményei (nappali rendszerű iskolai oktatás)
3. számú melléklet: A **felntőttoktatás** kötelező és választható tanórai foglalkozásainak az előírt tananyagai és követelményei
4. számú melléklet: **Szakközépiskolai** kötelező és választható tanórai foglalkozások előírt tananyagai és követelményei (nappali rendszerű iskolai oktatás)
5. számú melléklet: Tankönyvjegyzék - gimnázium és szakgimnázium
6. számú melléklet: Tankönyvjegyzék - szakközépiskola
7. számú melléklet: Emelt szintű érettségi vizsgára felkészítés helyi tanterve
8. számú melléklet: Középszintű érettségi vizsgára felkészítés helyi tanterve
9. számú melléklet: Középszintű érettségi vizsga követelményei, témakörei
10. számú melléklet: Az iskola egészségnevelési programjának kiegészítése

12. Legitimációs záradék

Az Intézmény módosított Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2019. augusztus 30-i értekezletén elfogadta.

Az Intézmény módosított Pedagógiai Programját a tagintézmény vezetője 2019. augusztus 30-án jóváhagyta.

Metzinger Ferenc
intézményvezető